

*Bijlage bij advies mbt GST met verhoogde gehalten Sulfaat in het oppervlaktewater**Artikel 7 Bbk*

Degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die zoveel mogelijk voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

Toelichting bij artikel 7 Bbk

In het kader van de toepassing van bouwstoffen en grond of baggerspecie op of in de bodem of in oppervlaktewater gelden de algemene zorgplichtbepalingen van artikel 13 Wbb, artikel 1.1a Wm en artikel 2 van de Wms. Zij zijn bedoeld als vangnet voor situaties waarin sprake is van kennelijk onzorgvuldig handelen waardoor schade kan ontstaan voor de mens en het ecosysteem, zonder dat een specifiek wettelijk voorschrift wordt overtreden. De onderhavige bepaling heeft dezelfde klassieke vangnetfunctie, maar ziet anders dan de eerder genoemde bepalingen speciaal op oppervlaktewater.

De vangnetfunctie brengt met zich mee dat het bevoegd gezag op basis van de onderhavige bepaling handhavend kan optreden, indien (potentieel) nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater optreden als gevolg van een toepassing in het kader van het besluit. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij parameters die niet op de lijst van bijlage 1 van het besluit voorkomen of bij parameters die wel op deze lijst voorkomen, maar waarvoor in de ministeriële regeling bij het besluit geen eisen zijn opgenomen, zoals voor nutriënten, zwevend stof, pH en reducerend vermogen. Hierbij kan worden gedacht aan een geval waarin bemeste landbouwgrond in oppervlaktewater wordt toegepast voor het verondiepen van een put. Hierdoor kunnen blijvende negatieve effecten op de kwaliteit van het oppervlaktewater optreden, ondanks dat met het verondiepen juist een verbetering van de waterkwaliteit wordt beoogd. Een ander voorbeeld is een plotselinge verandering van de pH van het oppervlaktewater door toepassing van te grote hoeveelheden van bepaalde typen bouwstoffen in te korte tijd in een kleine oppervlaktewateren, waardoor vissterfte kan optreden.

Om in zulke situaties nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater zoveel mogelijk te voorkomen kan het bevoegd gezag toepassers vooraf om informatie vragen en zo nodig bij voorbaat in de vorm van een beleidsregel aangeven in welke gevallen zich nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater voordoen. Indien desondanks sprake is van zodanige nadelige gevolgen en de toepasser voldoet niet aan de verplichting om deze ongedaan te maken of zoveel mogelijk te beperken, kan het bevoegd gezag tot handhaving overgaan.

Overtreding van de zorgplicht is een economisch delict dat strafbaar is gesteld op grond van de Wet op de economische delicten.

Naast de klassieke vangnetfunctie heeft de onderhavige bepaling ook een deregulerende functie. Dit wil zeggen dat de bepaling ook kan fungeren als aanvulling op de algemene regels voor toepassingen van bouwstoffen, grond en baggerspecie in het besluit. Voor toepassingen in oppervlaktewater is op grond van artikel 5, tweede lid, van het besluit geen vergunning krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren vereist, mits wordt voldaan aan de voorwaarden die worden genoemd in het eerste lid van dat artikel. Artikel 5, tweede lid, geldt niet voor toepassingen van bouwstoffen, grond en baggerspecie op of in landbodem. Voor een toepassing op of in landbodem die nadelige

gevolgen kan hebben voor het oppervlaktewater, zou – zonder de zorgplichtbepaling – een vergunning op grond van de Wvo zijn vereist. Hierbij moet worden gedacht aan toepassingen die op grond van het besluit zijn toegestaan, waarbij stoffen in het oppervlaktewater komen die niet in de lijst in bijlage 1 van het besluit worden genoemd of krachtens het besluit zijn genormeerd. Indien bij een zodanige toepassing de in de onderhavige zorgplichtbepaling omschreven maatregelen worden genomen, treedt deze bepaling echter als algemene regel in de plaats van een vergunningplicht. Mede om die reden is de onderhavige bepaling in het besluit opgenomen.

De deregulerende functie kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij het vrijkomen van overtollig verzilt water als gevolg het toepassen van zeezand. Voor de lozing van dit overtollige water diende onder vigeur van het Bouwstoffenbesluit (naast een melding op grond van het Bouwstoffenbesluit voor de toepassing zelf) een vergunning op grond van de Wvo te worden verleend (vgl. onder meer ABRvS 15 februari 2006, nr. 200506339/1). Aangezien deze lozing onlosmakelijk verbonden is met de toepassing van zeezand, is een afzonderlijke vergunning, mede vanwege het streven naar reductie van de administratieve lasten niet gewenst. De onderhavige bepaling bewerkstelligt dat, indien wordt voldaan aan de zorgplicht, voor een dergelijke lozing geen Wvo-vergunning nodig is.

Voor toepassingen op of in de landbodem met gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater, waarbij de zorgplicht niet wordt nagekomen, kan geen vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewater worden verleend. In artikel 28, vijfde lid, en artikel 37 van dit besluit is namelijk een (absoluut) verbod opgenomen om bouwstoffen respectievelijk grond of baggerspecie in strijd met artikel 7 toe te passen.